

Pätkäne rauniokirkko

2013

KM 39473

Konservointiraportti



Konservointipalvelu Löytö Oy

Viikinkaari 6

00790 Helsinki

Konservointipalvelu Löytö Oy

30.6.2014

Viiinkaari 6

00790 Helsinki

Pirkanmaan maakuntamuseo / Ulla Lähdesmäki

Vastaava tutkija Ulla Moilanen

Konservointikohde

Pälkäneen rauniokirkon kaivauksilta vuonna 2013 löytyneet kaksi metalliesinettä.

KM 39473:2 Neula

Luettelointitiedoista: Nuppineula, rautaa. Käytetty käärinliinan tai vaatteiden kiinnitykseen.

Paino 0,2 g. Pituus 26 mm, poikkileikkaukseltaan nelisärmäisen varren sivu 1 mm, nelikulmaisen kannan sivu noin 1,5 mm.

Vauriokartoitus:

Neula on ohuen kuivuneen maakerroksen peitossa. Esineen pinnasta on lohjennut irti yhteensä neljä pientä pintaliusketta, ja lohkeamien kohdalla neulasta on vain ohut ranka metallista rautaa jäljellä. Lohkeamissa näkyy tummunut rautapinta ja korroosiokuopissa oranssi jauhemainen alue.

Konservointi:

Pintapalat liimattiin paikoilleen selluloosanitraattiliimalla. Maakerros ja jauhemainen korroosio hiekkapuhallettiin lasipuhalteella pois esineen pinnalta. Esineelle tehtiin stabilointi keittämällä puhdistetussa vedessä. Kloridien poistumista seurattiin käsittelyn aikana liuoksen vaihtamisen yhteydessä hopeanitraattitestillä, ja käsittely lopetettiin kun liuoksessa ei enää ilmennyt klorideja. Esine suojattiin lopuksi mikrokristallivahalla. Käsittely tehtiin vakuumiuunissa.

Huomioitavaa:

Esine on hauras, käsiteltävä varoen.



Ennen konservointia



Konservoinnin jälkeen

KM39473:4 Hopeaa? (kaivausraportissa pronssia)

Pyöreä pala sulanutta metallia. Konservoinnin yhteydessä tuli ilmi, että esine on todennäköisesti hopeaa. Hopeassa epäpuhtautena oleva kupari aiheuttaa usein korrodoituessaan esineen pinnalle vihreitä pronssille tyypillisiä korroosioalueita, joita näkyi sulaneen kappaleen kuopissa, mutta pinta oli tummankirjava ja sen puuttuessa alla näkyi kirkas hopeanvärinen metalli.

Paino 0,1 g. Halkaisija 2-3 mm.

Vauriokartoitus

Hyvin kevyt sulaneen metallin pyöreänmuotoinen kappale, johon on sulanut kiinni hiekkaista maata. Hiekanjyvät irtoilevat käsiteltäessä ja irtoamakohtaan jää pieni kuoppa. Kappale on toiselta puoleltaan tasaisempi, toiselta reikäisempi ja huokoisempi.

Konservointi

Irtoava maa-aines poistettiin etanolin ja siveltimen avulla. Hiekanjyvät irtoilivat osittain maa-aineksen poiston yhteydessä. Maa-aineksen alla oli paikoitellen tumma hopean hapettumiskerrokselta vaikuttava pinta, joka puuttui kuitenkin hiekanjyvien kohdalta, ja tällöin esillä oli kirkas hopeanvärinen metalli, jossa oli paikoitellen kuparin vihreää korroosiota. Kuparin korrodoitumisen pysäyttämiseksi kappale siveltiin 3%:lla bentsotriatsolilla (etanolissa) ja suojattiin Paraloid B 72:lla.



Ennen konservointia



Konservoinnin jälkeen

Säilytys-suositukset

Suosittelvat säilytysolosuhteet: mahdollisimman alhainen ja tasainen suhteellinen kosteus (< 40RH%) , tasainen < 20°c:n lämpötila. Arkeologiset metallilöydöt ovat korroosion vaurioittamia, ja konservoinnista huolimatta niissä voi ilmetä korroosion jatkumista mikäli olosuhteet eivät pysy suositelluissa arvoissa.

Konservoinnissa käytetyt materiaalit

Etanoli A7, asetoni, Paraloid B 72, HMG-selluloosanitraattiliima, Cosmoloid H 80, Bentsotriatsoli, lasipuhalle.

Konservoinnin suorittanut Anna Lehtinen

Valokuvat Sari Pouta